

Bruxelles, 19. lipnja 2025.
(OR. en)

9984/25

SOC 394
GENDER 97
ANTIDISCRIM 63
FREMP 155
TELECOM 184
CYBER 162
DIGIT 109

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	9408/25
Predmet:	Zaključci Vijeća o promicanju rodne ravnopravnosti u digitalnom dobu koje pokreće umjetna inteligencija: šesti horizontalni pregled provedbe Pekinške platforme za djelovanje od strane država članica i institucija EU-a

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o navedenom predmetu, koje je Vijeće EPSCO odobrilo na sastanku 19. lipnja 2025.¹

¹ U tekst su uneseni manji urednički ispravci.

Zaključci Vijeća o promicanju rodne ravnopravnosti u digitalnom dobu koje pokreće umjetna inteligencija: šesti horizontalni pregled provedbe Pekinške platforme za djelovanje od strane država članica i institucija EU-a²

UVAŽAVAJUĆI DA:

1. Rodna ravnopravnost i ljudska prava u srži su europskih vrijednosti. Ravnopravnost žena i muškaraca temeljno je načelo Europske unije sadržano u Ugovorima i Povelji Europske unije o temeljnim pravima.
2. Člankom 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) nalaže se da Unija u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena, dok se člankom 10. propisuje da Unija pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti bude usmjerena borbi protiv diskriminacije na temelju spola, rase, etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije.
3. Ključno je osigurati jednake mogućnosti za sve žene i muškarce te zajamčiti promicanje, zaštitu i potpuno ostvarivanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda, koji su univerzalni, nedjeljivi, međuovisni i međusobno povezani te neophodni za osnaživanje žena i djevojčica. Potpuna provedba Konvencije Ujedinjenih naroda o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i energična provedba Pekinške platforme za djelovanje u unutarnjim i vanjskim politikama EU-a sastavni su dio tog procesa i pristupa.

² Zaključci sastavljeni u kontekstu 30. obljetnice pregleda provedbe Pekinške platforme za djelovanje.

4. U UN-ovu 5. cilju održivog razvoja o rodnoj ravnopravnosti naglašava se potreba za „unapređenje[m] upotrebe razvojne tehnologije, posebno informacijske i komunikacijske tehnologije, za promicanje osnaživanja žena”.³ Ciljevima održivog razvoja i Pekinškom platformom za djelovanje nastoji se postići održivije i pravednije društvo.
5. Godina 2025. važna je za rodnu ravnopravnost i prava žena jer međunarodna zajednica obilježava 30. obljetnicu usvajanja Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje te 25. obljetnicu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti. Istodobno istječe razdoblje primjene raznih strateških okvira relevantnih za rodnu ravnopravnost, uključujući komunikacije Komisije kao što su Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025., Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III i Akcijski plan EU-a za žene, mir i sigurnost (2019.–2024.) te Akcijski plan EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2020.–2025. i Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba za razdoblje 2020.–2025.
6. Europska komisija 2025. predstavila je komunikaciju o planu za prava žena, popraćenom deklaracijom u kojoj se „utvrđuju načela i ciljevi u području prava žena koji će biti polazište za buduće strategije i mjere, posebno za strategiju za rodnu ravnopravnost nakon 2025. Cilj je deklaracije dugoročno promicati i usmjeravati program politike o rodnoj ravnopravnosti, koji bi trebao postati glavni okvir politike EU-a za povećanje rodne ravnopravnosti u svim aspektima društva i gospodarstva.”
7. Iznimno je važno slijediti dvojni pristup rodnoj ravnopravnosti, kojim se rodno osviještena politika, to jest sustavna integracija perspektive rodne ravnopravnosti u sve politike, programe i proračune, povezuje s posebnim politikama i ciljanim mjerama za rodnu ravnopravnost.

³ Odjel Ujedinjenih naroda za gospodarske i socijalne poslove: cilj održivog razvoja 5.b.

8. Kontinuirana suradnja sa socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, uključujući ženske organizacije, borbe i borkinje za ljudska prava, prava žena i prava povezana s rodnom ravnopravnošću i aktiviste za prava mladih, ima ključnu ulogu u promicanju prava žena i djevojčica i rodne ravnopravnosti kako bi se postigli ciljevi Pekinške platforme za djelovanje.
9. S obzirom na brojne postojeće i nove izazove za socioekonomski razvoj EU-a, potpuno ostvarivanje temeljnih prava i postizanje ravnopravnosti, uključujući rodnu ravnopravnost, ključno je za izgradnju pravednog, uključivog i otpornog društva i konkurentnog gospodarstva.

PODSJEĆAJUĆI NA SLJEDEĆE:

10. EU je sada uveo svoj prvi sveobuhvatni pravni okvir usmjeren na suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Direktivom (EU) 2024/1385 utvrđuju se standardi za zaštitu žrtava rodno uvjetovanog nasilja, kriminaliziraju se određeni oblici nasilja nad ženama, na internetu i izvan njega, a od država članica zahtijeva se da provedu snažne mjere prevencije, ojačaju zaštitu žrtava i potporu koja im se pruža te olakšaju pristup žrtava pravosuđu, kao i da osiguraju koordinaciju i suradnju među relevantnim tijelima vlasti, agencijama i tijelima te nevladinim organizacijama i drugim dionicima. Direktivom su obuhvaćeni svi oblici nasilja, što uključuje tjelesnu, seksualnu, psihološku i ekonomsku štetu ili patnju koja se očituje u neprekinutom krugu nasilja na internetu i izvan njega.
11. Pristupanje EU-a Istanbulskoj konvenciji u pogledu pitanja koja su u njegovoj isključivoj nadležnosti predstavlja odlučujući iskorak prema jačanju pravnog okvira za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u Uniji. Time se dodatno dopunjuju opsežniji naponi EU-a usmjereni na borbu protiv nasilja, osiguravanje rodne ravnopravnosti i zaštitu žena i djevojčica u ranjivom položaju.

12. Donošenjem Uredbe (EU) 2024/1689, kojom se utvrđuju usklađena pravila o umjetnoj inteligenciji (dalje u tekstu: „Akt o umjetnoj inteligenciji”), Unija je donijela prvi sveobuhvatni pravni okvir za umjetnu inteligenciju na svijetu i time se pozicionirala se kao globalni predvodnik u tom području. Nadalje, Vijeće Europe u svibnju 2024. donijelo je pravno obvezujuću Okvirnu konvenciju o umjetnoj inteligenciji kako bi se odgovorilo na potencijalne rizike koje umjetna inteligencija predstavlja za ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava, koju je u rujnu 2024. Komisija potpisala u ime EU-a.
13. Uredbom (EU) 2022/2065 (dalje u tekstu: „Akt o digitalnim uslugama”) želi se stvoriti sigurnije internetsko okruženje za korisnike u Uniji, uz skup pravila osmišljenih prije svega za suzbijanje nezakonitog sadržaja i osiguravanje transparentnosti. Istodobno su Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama uspostavljeni mehanizmi za djelotvorniju zaštitu djece i suzbijanje govora mržnje.
14. U Europskoj deklaraciji o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće digitalna transformacija u službi je čovjeka, a cilj joj je promicati načela za digitalnu transformaciju na temelju pristupa koji je usmjeren na ljudska prava te u skladu sa zajedničkim europskim vrijednostima i pravom.

PRIMJEĆUJUĆI DA:

15. U izvješću Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) naslovljenom *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU* (Pokretač promjena: označivanje ključnih etapa i prilika za rodnu ravnopravnost u EU-u), u kojem su predstavljeni glavni trendovi, aktualni napredak i glavni izazovi u području rodne ravnopravnosti u EU-u, ističe se da napredak postignut u pogledu institucionalnih mehanizama⁴ služi kao osnova za postizanje napretka u svim drugim područjima Pekinške platforme za djelovanje. Institucionalni mehanizmi stoga su ključni za postizanje rodne ravnopravnosti u svim područjima.⁵

⁴ Tijela i postupci koji služe promicanju, zagovaranju i podupiranju rodne ravnopravnosti te uključivanju rodni pitanja u sva područja politika. (2024 *Data collection on institutional mechanisms* (Prikupljanje podataka o institucionalnim mehanizmima 2024.), EIGE, 2025.)

⁵ 9410/25.

16. Prema izvješću EIGE-a, Akt o digitalnim uslugama i Akt o umjetnoj inteligenciji prekretnice su u području digitalne regulative, no oni sami nisu dostatni da se otklone specifične bojazni povezane s rodnim pitanjima, uključujući negativne učinke društvenih medija na rodnu ravnopravnost i žene i djevojčice te posebne izazove s kojima se one suočavaju, a koji proizlaze iz primjene tehnologije umjetne inteligencije.
17. Kao što je Komisija istaknula u svojoj Strategiji za rodnu ravnopravnost 2020.–2025., „Internetsko nasilje usmjereno na žene sad je svuda prisutno i ima specifične, vrlo štetne posljedice”, a „maltretiranje, uznemiravanje i zlostavljanje na društvenim medijima ostavljaju dalekosežne posljedice na svakodnevni život žena i djevojčica”. Prema EIGE-ovu izvješću, nasilju na internetu nerazmjerno su izložene žene na položajima moći, osobito mlade žene i žene koje pripadaju skupinama koje se suočavaju s diskriminacijom. Političarke i novinarke češće doživljavaju uznemiravanje na internetu nego njihove muške kolege, što stvara odvrćajući učinak i narušava njihovu sigurnost i mentalnu dobrobit te odvrća žene od stupanja u ta zanimanja ili njihova obavljanja, kao i od sudjelovanja u raspravama na internetu i izvan njega. Time se dodatno ograničava zastupljenost i sudjelovanje žena u javnom životu, čime se ujedno potkopavaju demokracija, sloboda tiska i socijalni dijalog.
18. EIGE u svojem izvješću ističe činjenicu da „znatni nedostaci u sveobuhvatnosti podataka i istraživanja onemogućuju cjelovito razumijevanje izazova kao što su rodna diskriminacija, pristranost i stigmatizacija u digitalnoj sferi, osobito iz intersekcijske perspektive”. Taj manjak podataka, koji pogoršava nevoljkost velikih digitalnih platformi da ustupe korisničke podatke istraživačima, otežava razvoj djelotvornih odgovora politika na rizike s kojima se djevojčice i žene suočavaju na internetu. Podaci raščlanjeni po spolu i drugi podaci o ravnopravnosti ključni su za donošenje politika utemeljenih na dokazima i praćenje napretka u postizanju rodne ravnopravnosti u kontekstu umjetne inteligencije i digitalnih prostora. Ti podaci omogućuju utvrđivanje nejednakosti, praćenje trendova i oblikovanje ciljanih intervencija prilagodljivih potrebama svih skupina, osobito žena i djevojčica koje se na internetu suočavaju s posebnim izazovima.

19. Internetske platforme, uključujući društvene mreže, iskristalizirale su se kao ključna područja kojima se borci za prava žena i druge skupine koriste za promicanje svojih programa. Komisija u svojoj Strategiji za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. prepoznaje da je, kad je riječ o prilagodbi klimatskim promjenama, „posebno [...] velika uloga mladih žena u poticanju promjena”. One su postale važni akteri u klimatskom pokretu te se zalažu za održivost, okolišnu pravdu i dugoročne strategije za ublažavanje utjecaja klimatskih promjena na žene. U EIGE-ovu izvješću prepoznaje se taj angažman, ali se istodobno ističe zabrinjavajuća činjenica da negativna reakcija na inicijative u području okoliša „često izbija paralelno s usponom autoritarnih pokreta koji zagovaraju spoj poricanja klimatskih promjena, rasizma i mizoginije”. Zagovornici zaštite okoliša, a velik dio njih su mlade žene, stoga su često mete javnih napada i nasilja na internetu.
20. Algoritmi za moderiranje sadržaja često demonstriraju pristranost, a općeniti izostanak transparentnosti u pogledu postupaka donošenja odluka na kojima se ti algoritmi temelje otežava utvrđivanje i suzbijanje diskriminirajućih praksi na internetu.
21. Sustavi umjetne inteligencije nude goleme mogućnosti jer imaju potencijal za promicanje dobrobiti i prosperiteta ljudi, primjerice pružanjem doprinosa liječenju specifičnih zdravstvenih poteškoća te postizanju gospodarskog napretka, održivog razvoja i rodne ravnopravnosti. Istodobno sustavi umjetne inteligencije predstavljaju potencijalne rizike za temeljna prava i druge javne interese. Mogu predstavljati i rizik za zdravlje ako umjetna inteligencija uči samo na temelju podataka dobivenih od muškaraca, što može dovesti do potencijalno štetne rodne pristranosti. Sustavi umjetne inteligencije koji uče na podacima koji sadržavaju rodne stereotipe mogu proizvesti izlazne rezultate (tekst, slike, videozapise) kojima se potvrđuju i jačaju ti rodni stereotipi, primjerice povezivanjem muškaraca i žena s određenim zanimanjima i kompetencijama, podrazumijevanjem da su muškarci produktivniji od žena ili ograničavanjem žena na uloge pružanja skrbi. Nedovoljna zastupljenost žena i drugih skupina izloženih diskriminaciji u sektoru umjetne inteligencije, osobito u projektiranju i razvoju sustava umjetne inteligencije, dodatno povećava takve rizike. Stoga je važno da žene i muškarci mogu na ravnopravnoj osnovi sudjelovati u razvoju i uvođenju sustava umjetne inteligencije.

22. Studije su pokazale raširenost rodne pristranosti i kombinaciju rodne i rasne pristranosti u sustavima umjetne inteligencije u različitim industrijama. Takve vrste pristranosti mogu dovesti do niže kvalitete usluga za žene i za manjine te do nejednakosti u pogledu dodjele resursa, pružanja informacija i prilika. Umjetna inteligencija može proizvesti diskriminirajuće rezultate, kao što su pristranost nauštrb žena u postupcima zapošljavanja ili u provjeri pri odobravanju zajmova. S druge strane, kada se primjenjuju jasni, nepristrani i visokokvalitetni podaci, umjetna inteligencija može u donošenju odluka biti manje podložna pristranosti nego ljudi. Štoviše, može olakšati otkrivanje pristranosti zahvaljujući svojim kapacitetima za prikupljanje i analizu velikih količina podataka.
23. U Direktivi o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji prepoznaje se da se nasilje nad ženama i nasilje u obitelji, uključujući nasilje na internetu, mogu pogoršati ako uključuju diskriminaciju na temelju kombinacije spola i bilo koje druge osnove diskriminacije kako su navedene u članku 21. Povelje.
24. Generativnom umjetnom inteligencijom može se automatizirati kreiranje uvredljivih poruka te olakšati kontinuirano uznemiravanje na internetu velikih razmjera, uključujući neovlašteno objavljivanje privatnih informacija (engl. *doxing*). Nadalje, s pomoću generativne umjetne inteligencije mogu se kreirati lažne slike, videozapisi ili zvučni zapisi osobe, kao što je uvjerljiv krivotvoreni sadržaj (engl. *deepfakes*), uključujući lažne razgolićene prikaze osoba (engl. *deepnudes*), te se na taj način može omogućiti dijeljenje manipuliranog materijala bez pristanka. Osim toga, svjetovi virtualne stvarnosti, koji dizajnom mogu simulirati stvarni svijet, mogu se zloupotrebljavati kao prostori za rodno uvjetovano nasilje, uključujući seksualno nasilje, te u kombinaciji s automatiziranim sustavima za preporučivanje sadržaja, mogu usmjeravati mizogin i nasilan sadržaj prema muškarcima i dječacima svih dobnih uzrasta. U takvim se prostorima generativna umjetna inteligencija može iskorištavati za upotrebu ili stvaranje virtualnih avatara u zlonamjerne svrhe, koji su prije svega usmjereni na žene i djevojčice.
25. Istodobno je ključno da se pozitivni potencijal umjetne inteligencije aktivno iskorištava za promicanje rodne ravnopravnosti u svim područjima. Sustavi umjetne inteligencije mogu, primjerice, otkrivati i ispravljati nejednako postupanje u kontekstu automatiziranog donošenja odluka. Mogu imati ključnu ulogu i u otkrivanju i sprečavanju zlostavljanja na internetu, uključujući rodno uvjetovano nasilje na internetu. Alatima koji se temelje na umjetnoj inteligenciji može se poboljšati moderiranje sadržaja i poduprijeti rad tijela za izvršavanje zakonodavstva, a korisnicima pružiti bolji mehanizmi izvješćivanja, čime se doprinosi sigurnijem digitalnom okruženju za sve.

26. Ovi se zaključci temelje na prethodnom radu i političkim obvezama koje su iznijeli Vijeće, Komisija i Europski parlament te relevantni dionici u tom području, među ostalim u dokumentima navedenima u Prilogu.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA, u skladu sa svojim nadležnostima i uzimajući u obzir nacionalne okolnosti te poštujući ulogu i autonomiju socijalnih partnera:

27. nastave s jačanjem autonomije i djelotvornosti vladinih struktura za rodnu ravnopravnost tako da ih se postavi na najvišu moguću razinu vlasti i da im se da snažan i jasno definiran mandat u području rodne ravnopravnosti, popraćen dostatnim ljudskim i financijskim resursima, te osiguraju djelotvornu provedbu nacionalnih strategija za rodnu ravnopravnost i dostatna financijska sredstva za te strategije, što obuhvaća uključivanje rodne osviještenosti u sva područja politika i ciljane politike i mjere za rodnu ravnopravnost;
28. razviju djelotvorno funkcioniranje međusektorske koordinacije kako bi se poboljšali uključivanje rodne osviještenosti, umrežavanje i suradnja, među ostalim u vezi s politikama povezanim s umjetnom inteligencijom;
29. pokrenu informativne kampanje za informiranje javnosti o pravima i zaštiti građana utvrđenima u Direktivi o nasilju nad ženama i nasilju u obitelji, direktivama o standardima za tijela za jednakost (Direktiva (EU) 2024/1499 i Direktiva (EU) 2024/1500) te Aktu o umjetnoj inteligenciji i Aktu o digitalnim uslugama;
30. poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo da sustavi umjetne inteligencije ne proizvode diskriminirajuće izlazne rezultate, i to osiguravanjem transparentne upotrebe jasnih, reprezentativnih i visokokvalitetnih podataka, redovitom evaluacijom sustava umjetne inteligencije, uvođenjem ljudskog nadzora i postupaka za preispitivanje i pravnu zaštitu te osiguravanjem poštovanja sektorskog zakonodavstva u područjima nediskriminacije i umjetne inteligencije;

31. osiguraju pravodobnu provedbu Direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, uključujući njezine odredbe o oblicima nasilja na internetu kao što su *deepfakes*, te sveobuhvatne odredbe iz te direktive o zaštiti i potpori, uključujući specijalističke službe za potporu žrtvama nasilja na internetu;
32. osnažuju tijela koja štite temeljna prava, kao što su tijela za jednakost, među ostalim izgradnjom kapaciteta, kako bi prepoznala i pratila rizike za rodnu ravnopravnost koje donosi umjetna inteligencija i pomagala žrtvama diskriminacije koja proizlazi iz umjetne inteligencije, među ostalim na sudu, u okviru direktiva o uspostavi standarda za tijela za jednakost i u kontekstu ovlasti koje se mogu dodijeliti tijelima za jednakost u okviru Akta o umjetnoj inteligenciji te osigura da resursi kojima ta tijela raspolažu budu dostatni;
33. osiguraju da nacionalni akcijski planovi za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja predviđeni u Direktivi o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji uključuju ciljne mjere za suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja potpomognutog tehnologijom te obuhvaćaju barem sve oblike kaznenih djela nasilja na internetu kriminalizirane u Direktivi: dijeljenje intimnog ili manipuliranog materijala bez pristanka (uključujući *deepfakes*), uhođenje na internetu, uznemiravanje na internetu (uključujući nezatraženo slanje seksualno eksplicitnog materijala (engl. *cyber flashing*) i *doxing*) i poticanje na nasilje ili mržnju na internetu;
34. pružaju mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja te poduzimaju odgovarajuće korake kako bi se osigurao rodno ravnopravan pristup digitalnim uređajima s ciljem da se svim djevojčicama, dječacima, ženama i muškarcima, bez obzira na različite situacije i okolnosti u kojima se nalaze, omogući da poboljšaju svoju digitalnu pismenost i vještine u području IKT-a i STEM-a te da steknu obrazovanje i osposobljavanje ili ostvare napredak u tom pogledu kako bi se poboljšale njihove perspektive za budućnost i osiguralo da se sve skupine koriste digitalnim mogućnostima, među ostalim u cilju socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti za napredovanje u karijeri;

35. promiču rodno osjetljive mogućnosti cjeloživotnog učenja i osposobljavanja za sve, koje su osmišljene za poboljšanje digitalnih vještina i znanja, među ostalim u pogledu prednosti i nedostataka upotrebe umjetne inteligencije; promiču digitalne vještine i znanje u cilju suzbijanja nasilja nad ženama na internetu i rodno uvjetovanog nasilja potpomognutog tehnologijom, kao i rodni pristranosti i diskriminacije koje uzrokuje umjetna inteligencija, primjerice tako da se u okviru naukovanja, osposobljavanja na internetu, mentorstva ili na drugi način u obzir uzimaju različite nepovoljne situacije s kojima bi se posebno žene mogle suočiti, kao što su rodni digitalni jaz, obveze pružanja skrbi i ograničen pristup internetu;
36. poduzimaju odgovarajuće mjere za zaštitu svih korisnika interneta, s posebnim naglaskom na mladim korisnicima, od svih štetnih internetskih sadržaja, uključujući sadržaj generiran umjetnom inteligencijom, kao što su *deepfakes*, materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje djece generiran umjetnom inteligencijom ili *doxing* ili uznemiravanje s pomoću umjetne inteligencije. Takve mjere mogu uključivati provjeru dobi i alate za roditeljsku kontrolu te alate čija je namjena pomoći maloljetnicima da, prema potrebi, upozore na zlostavljanje ili dobiju potporu. Usto su potrebne mjere usmjerene na zaštitu od prijevara svih korisnika interneta, a osobito onih koji bi mogli biti izloženiji opasnosti od iskorištavanja;
37. poduzmu korake za suzbijanje sve većeg jaza između stavova mladih žena i muškaraca u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena te za suzbijanje mizoginih stavova i ponašanja; imajući to na umu, jačaju svijest, posebno među mladima, o važnosti emocionalne inteligencije te zdravih i nenasilnih odnosa utemeljenih na ravnopravnosti, kao i intervencija promatrača kako bi se spriječilo nasilje. Potrebna je i senzibilizacija iz rodne perspektive o temama kao što su dobrobit, ravnoteža između poslovnog i privatnog života te mentalno zdravlje;

38. uključuje nacionalne agencije za statistiku, akademsku zajednicu i istraživačke centre te medijska i digitalna poduzeća, socijalne partnere i tijela za jednakost u praćenje rodne ravnopravnosti u digitalnoj sferi, uključujući evaluaciju pristupa rodno osjetljivim programima digitalnog učenja, praćenje zapošljavanja žena u područjima IKT-a i STEM-a te u novim digitalnim područjima, evaluaciju pristranosti umjetne inteligencije u upravljanju radnom snagom, praćenje radnih uvjeta u kulturnom i kreativnom sektoru, medijskom i digitalnom sektoru te procjenu stereotipnih prikaza žena i muškaraca u umjetnosti, kulturi i medijima, među ostalim na društvenim medijima te u filmovima, glazbi i videoigrama; potiču istraživanja o mizoginom i mačističkom internetskom sadržaju i mrežama kako bi se razvili podaci i alati za razumijevanje tih pitanja i podizanje svijesti o njima;

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE DA u skladu sa svojim nadležnostima i poštujući ulogu i autonomiju socijalnih partnera:

39. pojačaju mjere za postizanje ciljeva utvrđenih u Pekinškoj platformi za djelovanje, kao i provedbe Programa UN-a za održivi razvoj do 2030., primjenom dvojnog pristupa promicanju rodne ravnopravnosti tako da se ciljane politike i mjere za rodnu ravnopravnost provode uz istodobno sustavno uključivanje osvješćivanja rodne perspektive u politike (uključujući digitalne politike), programe i proračune kako bi se otkrile i učinkovito smanjile rodne nejednakosti u svim područjima;

40. pri provedbi relevantnih politika, među ostalim odredaba Akta o digitalnim uslugama i Direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, razmotre primjenu jedinstvenog pristupa nasilju upotrebom računalne tehnologije tako da usklade definicije i prikupljaju usporedive podatke;
41. promiču antropocentrični razvoj i upotrebu sigurne, zaštićene i pouzdane umjetne inteligencije u svijetu rada. Iako su države članice odgovorne za potpunu provedbu pravne stečevine o rodnoj ravnopravnosti, uključujući direktive 2004/113/EZ i 2006/54/EZ, Komisija može podupirati države članice da maksimalno povećaju potencijal tih okvira radi borbe protiv rodno uvjetovane diskriminacije uzrokovane sustavima umjetne inteligencije u području zapošljavanja i šire;
42. razmotre uvođenje daljnjih mjera za borbu protiv nasilja na internetu i nasilja upotrebom računalne tehnologije sa širim ciljem otklanjanja svih oblika rodno uvjetovanog nasilja i diskriminacije, posebno višestruke diskriminacije te da, osobito, nastave s borbom protiv nasilja na internetu nad političarkama i aktivisticama kojim se ograničava njihovo sudjelovanje;
43. potiču djevojčice, dječake, žene i muškarce da odaberu obrazovna područja i zanimanja neovisno o rodnim stereotipima kako bi se povećali sudjelovanje žena u područjima STEM-a i udio muškaraca u zanimanjima kao što su zdravstvena skrb i obrazovanje, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje; pristupe rješavanju pitanja strukturnih čimbenika koji odvrćaju žene od ostvarivanja i nastavka karijere u sektorima IKT-a / umjetne inteligencije, uključujući rodne stereotipe u kontekstu profesionalnog usmjeravanja i radnih mjesta, uznemiravanja, organizacijskih kultura i nedostatka fleksibilnih radnih uvjeta;

44. potiču muškarce i dječake da se u potpunosti angažiraju kao pokretači i korisnici promjena s ciljem ukidanja svih oblika diskriminacije i nasilja nad ženama i djevojčicama u javnoj i privatnoj sferi, na internetu i izvan njega; imajući to na umu, otklone temeljne uzroke rodne neravnopravnosti, kao što su povijesne i strukturne nejednakosti; nejednaki odnosi moći; rodni stereotipi; seksizam; te negativne ili štetne društvene norme, percepcije, običaji, stavovi i ponašanja, uključujući rodno-stereotipne stavove; i štetno ponašanje na internetu; ponovno se usredotoče na presudnu medijsku pismenost i borbu protiv pogrešnih informacija i dezinformiranja te se usredotoče na suzbijanje sadržaja koji negativno utječe na mentalno zdravlje, dobrobit i društvene odnose;
45. aktivno promiču rodno osjetljivo istraživanje medija, digitalnih industrija i digitalne transformacije, među ostalim prikupljanjem, analizom i priopćivanjem podataka razvrstanih prema spolu i, prema potrebi, drugim relevantnim karakteristikama; ulažu u interdisciplinarno istraživanje razvoja nediskriminirajućih algoritama i u strategije za zaštitu ravnopravnosti pri upotrebi algoritamskih sustava, među ostalim pridržavanjem načelâ integrirane sigurnosti;
46. pojačaju sustavno smisleno savjetovanje i partnerstva s europskim i nacionalnim socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, ženskim organizacijama, borcima i borkinjama za ljudska prava, prava žena i prava povezana s rodnom ravnopravnošću te akademskom zajednicom pri osmišljavanju, provedbi i evaluaciji digitalnih politika;
47. potiču partnerstva i međusektorsku suradnju s poduzećima i poslovnim organizacijama u digitalnom području, uključujući industriju IKT-a, te s medijskim poduzećima i poduzećima koja se bave društvenim medijima, kao i sa svim drugim relevantnim sektorima, uključujući zdravstvo i skrb, obrazovanje, umjetnost i kulturu, inženjerstvo, financije i poljoprivredu, kako bi se u kontekstu digitalizacije te posebice umjetne inteligencije sustavno i iznutra promicala rodna ravnopravnost;

48. redovito prate sve pokazatelje Pekinške platforme za djelovanje koje je odobrilo Vijeće kako bi se sustavno pratio napredak, uzimajući u obzir stručno znanje i rezultate EIGE-a i Eurostata; pojačaju učinkovitu upotrebu tih pokazatelja u EU-ovim i nacionalnim politikama rodne ravnopravnosti te svim drugim relevantnim područjima politika i sve relevantne statističke podatke nastoje učiniti široko dostupnima;

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA:

49. nastavi promicati rodnu ravnopravnost kao politički prioritet tijekom svojeg tekućeg mandata (2024. – 2029.) i osigura praćenje i podupiranje aktualnog zamaha postojeće Strategije za rodnu ravnopravnost 2020.–2025., osobito olakšavanjem okvira za suradnju među internetskim platformama radi zaštite sigurnosti žena i djevojčica na internetu; uključi rodnu perspektivu u buduće financiranje sredstvima EU-a kako bi se osiguralo da se financijskim sredstvima EU-a podupire rodna ravnopravnost u širem smislu, uz posebna sredstva dodijeljena za teme povezane s rodnim pitanjima. U tom pogledu Vijeće podsjeća da se ovim Zaključcima Vijeća ne dovode u pitanje pregovori o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje nakon 2027.;
50. slijedi načela i ciljeve utvrđene u planu za prava žena i uzima u obzir smjernice Vijeća pri budućoj izradi strateških dokumenata, kao što je samostalna strategija EU-a za rodnu ravnopravnost na visokoj razini za razdoblje nakon 2025., koji uključuju ciljane mjere i sustavnu integraciju rodne perspektive u politike i aktivnosti EU-a;
51. vrlo ambiciozno radi na rodnoj ravnopravnosti, što uključuje ponovno usmjeravanje na digitalnu transformaciju kao prioritet politike u svim vanjskim odnosima EU-a, među ostalim pri izradi budućih akcijskih planova EU-a za rodnu ravnopravnost;

52. razmotri, prema potrebi, primjenu intersekcijskog pristupa u budućoj strategiji za rodnu ravnopravnost i drugim budućim strategijama za borbu protiv diskriminacije te ojača međusobnu povezanost strategija;
53. sustavno integrira perspektivu rodno osviještene politike u sve buduće politike i zakonodavstvo EU-a, uključujući socijalne, financijske i gospodarske politike, programe i proračune, te u područje digitalnih politika, a posebno u predstojeću strategiju za umjetnu inteligenciju i strateški plan za obrazovanje u području STEM-a, kako bi se riješilo pitanje bilo kakve rodne pristranosti u algoritmima, suzbili stereotipi, otklonile rodne nejednakosti i promicala jednaka zastupljenost i sudjelovanje žena;
54. nastavi pratiti i podupirati provedbu i primjenu relevantnih zahtjeva iz Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama, Akta o digitalnim uslugama, Akta o umjetnoj inteligenciji i Direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, uz istodobno razmatranje različitih provedbenih mehanizama predviđenih tim aktima, kako bi se osigurala djelotvorna zaštita maloljetnika, posebno djevojčica, od nezakonitog i štetnog sadržaja dostupnog na internetu;
55. podupire uključivanje rodne ravnopravnosti u provedbu Akta o umjetnoj inteligenciji, među ostalim njegovim usmjeravanjem na temeljna prava, te u tom pogledu osigura da predstojeće provedbene mjere uključuju snažan naglasak na rodnoj ravnopravnosti i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja na internetu, uključujući seksualno nasilje;
56. nastavi poticati provedbu Akta o digitalnim uslugama kako bi se poboljšala sigurnost žena i djevojčica na internetu, među ostalim istraživanjem načina na koje bi se dodatno osiguralo da vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice poduzmu odgovarajuće i sveobuhvatne mjere za ublažavanje rizika od rodno uvjetovanog nasilja;

57. nastavi podupirati mrežu EU-a za sprečavanje rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji, među ostalim rad te mreže na novim pitanjima u području sprečavanja digitalnog nasilja, uključujući sadržaj generiran umjetnom inteligencijom, te razmjenu znanja i primjera dobre prakse;
 58. nastavi podupirati lokalne programe i inicijative u državama članicama koji se bave zaštitom i educiranjem mladih djevojčica, dječaka, žena i muškaraca, bez obzira na različite situacije i okolnosti u kojima se nalaze, u pogledu rizika i mogućnosti u digitalnom svijetu;
 59. nastavi poticati dostupnost programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. za širok raspon potencijalnih podnositelja zahtjeva, posebno s naglaskom na rodnoj ravnopravnosti, uključujući umjetnu inteligenciju i digitalizaciju.
-

Referentni dokumenti

1. Zakonodavstvo EU-a

Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)

Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji)

Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga

Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) izmijenjena Direktivom (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018.

Direktiva (EU) 2024/1385 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Direktiva Vijeća (EU) 2024/1499 od 7. svibnja 2024. o standardima za tijela za jednakost u području jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, jednakog postupanja u pitanjima zapošljavanja i rada prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili seksualnu orijentaciju, jednakog postupanja prema ženama i muškarcima u pitanjima socijalne sigurnosti te u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga, te o izmjeni direktiva 2000/43/EZ i 2004/113/EZ

Direktiva (EU) 2024/1500 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o standardima za tijela za jednakost u području jednakog postupanja prema ženama i muškarcima te njihovih jednakih mogućnosti u pitanjima zapošljavanja i rada te o izmjeni direktiva 2006/54/EZ i 2010/41/EU

Odluka (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030.

2. Vijeće

Svi usvojeni zaključci Vijeća o pregledu Pekinške platforme za djelovanje i drugi zaključci Vijeća o rodnoj ravnopravnosti i drugim relevantnim temama, osobito oni navedeni u nastavku:

Zaključci Vijeća naslovljeni „Rodno ravnopravna gospodarstva u EU-u: daljnji koraci” (14938/19)

Zaključci Vijeća o utjecaju umjetne inteligencije na rodnu ravnopravnost na tržištu rada (14750/21)

Zaključci Vijeća naslovljeni „Uključivanje perspektive rodne ravnopravnosti u politike, programe i proračune” (9684/23)

Zaključci Vijeća o digitalnom osnaživanju kako bi se zaštitila temeljna prava u digitalnom dobu i zajamčilo njihovo ostvarivanje (14309/23)

Zaključci Vijeća o ekonomskom osnaživanju i financijskoj neovisnosti žena kao putu prema stvarnoj rodnoj ravnopravnosti (9752/24)

Zaključci Vijeća o jačanju mentalnog zdravlja žena i djevojčica promicanjem rodne ravnopravnosti (16366/24)

3. **Europska komisija**

Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. (6678/20) (Komisijin referentni broj: COM(2020) 152 final)

Zajednička Komunikacija Europskom parlamentu i Vijeću: Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a (13343/20) (Komisijin referentni broj: JOIN(2020) 17 final)

Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020.–2025. (11522/20) (Komisijin referentni broj: COM(2020) 565 final)

Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025. (13081/20) (Komisijin referentni broj: COM(2020) 698 final)

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Plan za prava žena (6756/25 + ADD 1) (Komisijin referentni broj: COM(2025) 97 final)

4. **Europski parlament**

Rezolucija Europskog parlamenta o jednakosti spolova i osnaživanju žena u digitalnom dobu, 2015/2007(INI), C 66/44, 2018.

5. **Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)**

Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU (Pokretač promjena: označivanje ključnih etapa i prilika za rodnu ravnopravnost u EU-u), Pekinška platforma + 30 – izvješće (9410/25)

2024 Data collection on institutional mechanisms for gender equality and gender mainstreaming: Methodological report (Prikupljanje podataka 2024. o institucionalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost i uključivanje rodne perspektive: metodološko izvješće), 2025.

Combating Cyber Violence against Women and Girls (Borba protiv nasilja nad ženama i djevojčicama na internetu), 2022.

6. **Ujedinjeni narodi**

Pekinška deklaracija i Platforma za djelovanje (Program UN-a za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena)

Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)

Konvencija Međunarodne organizacije rada o nasilju i uznemiravanju (br. 190.), 2019.

7. **Vijeće Europe**

Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija) (CETS br. 210)

Okvirna konvencija Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji (CETS br. 225)
